

| Titulació          | Tipus | Curs | Semestre |
|--------------------|-------|------|----------|
| 2500262 Sociologia | OB    | 3    | 1        |

## Professor de contacte

Nom: Maria del Mar Grieria Llonch

Correu electrònic: MariaDelMar.Grieria@uab.cat

## Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

## Prerequisits

No hi ha cap prerequisit previ per cursar aquesta assignatura.

## Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és oferir una mirada panoràmica a la sociologia de la religió. La voluntat és apropar l'estudiant a les aportacions teòriques principals i, facilitar-l'hi, també, les eines metodològiques necessàries per estudiar-ho de forma empírica.

Amb aquest objectiu l'assignatura es divideix en dos grans blocs:

A) El primer bloc s'anomena "La mirada sociològica sobre la religió: introducció teòrica, metodològica i conceptual" i se centra en oferir una introducció a la disciplina a partir de la revisió conceptual i teòrica i la presentació d'eines per a l'aproximació empírica a la religió.

B) El segon bloc es titula "Pensar la religió en un món global: debats contemporanis" i s'estructura al voltant de cinc temes d'investigació actuals en la sociologia de la religió. La voluntat és comprendre la gènesi, les característiques i les implicacions de les transformacions contemporànies de la religió.

## Competències

- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar les aportacions dels enfocaments sociològics a l'estudi de la cultura, l'educació, la interacció entre societat i medi ambient, la política social i el treball.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

## **Resultats d'aprenentatge**

1. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre la cultura.
2. Comparar la lectura dels fenòmens culturals des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya.
3. Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.
4. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques i els conflictes culturals.
5. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
6. Discriminar les explicacions de les desigualtats culturals entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics que aquests actors donen per descomptades.
7. Distingir els conceptes sociològics, així com els mètodes i les tècniques de recerca social comunament utilitzats per analitzar la cultura.
8. Distingir els conceptes sociològics sobre la cultura que adopten els actors implicats en aquestes polítiques i conflictes.
9. Distingir els fenòmens culturals subjacents a unes polítiques o a uns conflictes determinats.
10. Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.
11. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la cultura.
12. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
13. Relacionar els conceptes, els mètodes i les tècniques utilitzats per analitzar la cultura amb els debats teòrics i metodològics generals.
14. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.
15. Relacionar els enfocaments teòrics amb els debats sobre l'ordre social i l'acció.
16. Relacionar les explicacions de les desigualtats culturals amb els debats teòrics i metodològics generals.
17. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

## **Continguts**

### **Bloc A. La mirada sociològica sobre la religió: introducció teòrica, metodològica i conceptual.**

- a.1. De què parlem quan parlem de religió? Clarificacions conceptuals.
- a.2. La perspectiva sociològica en l'anàlisi dels fenòmens religiosos: Déus creadors de persones i persones creadores de Déus.
- a.3. Comprendre la religió: les aportacions dels clàssics de la sociologia i disciplines afins (antropologia, psicologia i filosofia).

### **Bloc B. Pensar la religió en un món global: debats contemporanis.**

- b.1. Modernitat i secularització: crònica d'una relació complexa.
- b.2. Espiritualitat, transcendència i cos: la recerca del sentit.
- b.3. Migracions i diversitat religiosa: coexistència, conflicte i acomodació.
- b.4. Identitat, moviments religiosos i fonamentalisme.
- b.5. La religió a l'esfera pública: drets, llibertats i dilemes.

## **Metodologia**

- a) Classes magistrals

b) Classes pràctiques

c) Treball supervisat a tutories

## Activitats formatives

| Títol                      | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                           |
|----------------------------|-------|------|----------------------------------------------------|
| <b>Tipus: Dirigides</b>    |       |      |                                                    |
| Classes teòriques          | 35    | 1,4  | 1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15               |
| <b>Tipus: Supervisades</b> |       |      |                                                    |
| Treball empíric            | 15    | 0,6  | 1, 3, 11, 14                                       |
| <b>Tipus: Autònomes</b>    |       |      |                                                    |
| Treball de l'estudiant     | 35    | 1,4  | 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 |

## Avaluació

L'assignatura s'avaluarà a partir de dos tipus d'exercicis:

1) Un examen o prova final (que podrà ser no presencial i no memorística i que podrà incloure comentaris de text, qüestions de reflexió, etc.), en la qual els estudiants hauran de demostrar que han entès i assimilat correctament els principals continguts del programa i que són capaços d'argumentar posicions teòriques de forma rigorosa. L'examen tindrà un pes del 60% de la nota final.

2) Un treball empíric que serà elaborat a partir dels temes clau que aborda l'assignatura. El treball es farà en grups de 2-3 persones i tindrà un valor d'un 40% de la nota final.

- Per aprovar l'assignatura serà necessari aprovar independentment ambdós tipus d'exercici. És a dir, cal -com a mínim- un 5 de cadascuna de les parts per tal que faci mitjana.
- Es considerarà que la persona té un "No Presentat" si no ha lliurat el treball o l'examen.
- Hi haurà avaluació compensatòria de l'examen i també dels treballs.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                                           | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                           |
|-----------------------------------------------------------------|-----|-------|------|----------------------------------------------------|
| Examen reflexiu final (avaluat comptant intervencions a classe) | 65  | 50    | 2    | 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 |
| Treball empíric                                                 | 35  | 15    | 0,6  | 2, 5, 7, 8, 9, 11, 16, 17                          |

## Bibliografia

### Bibliografia obligatòria

Peter L. Berger (1971 [1967]). Para una teoría sociológica de la religión. Barcelona, Kairós.

Peter L. Berger (1994 [1992]). Una gloria lejana: La búsqueda de la fe en época de credulidad. Barcelona, Herder.

Estruch, Joan (2015). Entendre les religions. Barcelona, Editorial Mediterrània.

Thomas Luckmann (1973 [1967]). La religión invisible. Salamanca, Ediciones Sígueme.

## **Bibliografia recomanada**

### **Bloc 1. Introducció teòrica, metodològica i conceptual**

- Berger, P. L. (1999). El dosel sagrado: para una teoría sociológica de la religión. Editorial Kairós.
- Beckford, J. A. (2003). Social Theory and Religion. Cambridge: Cambridge University Press.
- Durkheim, E. (1987). Les formes elementals de la vida religiosa, Barcelona: Edicions 62
- Estruch, J. (2002). El mundo de las sectas. Arbor, 171(676), 803-817.
- Prat, J (2007). El estigma del extraño. Barcelona: Ariel.
- Weber, M., (2001). Ensayos sobre sociología de la religión. 3vol., Madrid, Taurus.

### **Bloc 2. Els grans eixos actuals de la recerca**

- Berger, P., Davie, G., & Fokas, E. (2008). Religious America, Secular Europe?: A Theme and Variations. London: Ashgate Pub Co.
- Berger, P. L., & Luckmann, T. (1997). Modernidad, pluralismo y crisis de sentido: la orientación del hombre moderno. Paidós Iberica Ediciones SA.
- Berger, P. L. (1999). The Desecularization of the World: Resurgent Religion and World Politics. Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing.
- Berger, P. (1997). El Pluralismo y la Dialéctica de la Incertidumbre. Estudios Públicos, 67.
- Casanova, J. (1994). Public religions in the modern world. Chicago: The University of Chicago Press.
- Casanova, J (2007). "La inmigración y el nuevo pluralismo religioso: una comparación Unión Europea/Estados Unidos" Revista CIDOB d'afers internacionals, 77.
- Davie, G. (2002). Europe: The Exceptional Case. London: Darton, Longman and Todd.
- Estruch, J. (1996). Secularització i pluralisme en la societat catalana d'avui. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Hervieu-Léger, D (2005). La religión, hilo de memoria. Barcelona: Herder.
- Luckmann, T. (1967). The invisible religion: The problem of religion in modern society. Macmillan New York.